

Könyvtárosok vendégségben:

lassan húsz éve erősödő kapcsolatok

Egy meglehetősen hűvös áprilisi reggelen csatlakoztunk a Mohácsi Jenő Városi Könyvtár munkatársaihoz, akik a horvátországi Pélmónostorra indultak. A mohácsi intézmény évek óta partnere a Könyvtárosok vendégségben nevű kezdeményezésben, amely közel húsz éve működik már. És hogy miről is szól mindez? Az anyanyelv ápolásáról, a szakmai és határon túli kapcsolatok erősítéséről és nem utolsósorban a barátságokról.

A viszonylag rövid autótúrat követően a Pélmónostori Városi Könyvtárban vár bennünket Rabbi Zsolti, a kezdeményezés mozgatója, aki egyben a Horvátországi Magyarok Központi Könyvtárának vezetője is. Az érkezés utáni találkozónkon még pontosítjuk a délelőtti programot a projekt további résztvevőivel, elkészül a közös kép, és a könyvtárosok elindulnak a közeli kistelepülések oktatási-nevelési intézményeibe foglalkozásokat tartani.

Az ötlet lassan húsz éve, 2007-ben született a Pélmónostori Városi Könyvtár – Horvátországi Magyarok Központi Könyvtára és a kecskeméti Katona József Könyvtár között. Baranya déli részén a horvátországi magyar, illetve a horvát kisebbség jelenléte Bács-Kiskun vármegyében jó alap volt az induláshoz.

Az akkor megfogalmazott célok ma is érvényesek: a horvát, a magyar, (majd később a szerb) kisebbségi csoportok anyanyelvének ápolása, erősítése, a nemzeti identitás megőrzése, a kreatív gondolkodás ösztönzése, szakmai tapasztalatcsere, az iskolai könyvtárak állományainak gyarapítása, a könyvtárak és az iskolák közötti kapcsolat erősítése, továbbá nem utolsósorban a baráti kapcsolatok kiépítése.

A kezdeményezés alapját azok a könyvtári foglalkozások adják, amelyeket mindig a vendéglátó település térségében található könyvtárakban, iskolákban, esetleg óvodákban tartanak meg a gyerekek anyanyelvén. Így tehát Horvátországban a magyar ajkú gyerekeknek magyar nyelven, Magyarországon pedig a horvátoknak horvát nyelven. A kezdetekkor évente egyszer tartották a foglalkozásokat, aztán a látható sikerek után a bevont nevelési intézmények száma bővült. Manapság már az adott évben rendszeresen, felváltva látják vendégül a projektben szereplő települések a könyvtáros kollégákat.

A Könyvtárosok vendégségben program jelentőségét az is megmutatta, hogy az alapító két intézményhez 2009-ben csatlakozott a bajai, 2014-ben a mohácsi, végül 2017-ben a szabadkai könyvtár is.

A projekt aktuális napját mindig a vendéglátó könyvtár készíti elő, amely egyeztet a közeli települések oktatási-nevelési intézményeivel a tervezett látogatásokat. Ezek a kapcsolatok mára nagyon jól kialakultak, hiszen itt évek óta visszajáró vendégek a könyvtárosok. A településeken pedig mindig a "vendég"

könyvtár tartja a foglalkozást magyar, horvát, illetve szerb nyelven.

A program mostani látogatásunk napján érintette a horvátországi Csúzást, Eszéket, Sepsét, Kácsfalut, Laskót, Ölyvest, Vörösmartot és Újbezdánt.

Minden partnerintézmény két településre látogatott el. A mohácsi könyvtárosok Csúzán és Sepsén tartottak egy-egy komplex foglalkozást, amely a közelgő húsvét témáját érintette leginkább.

A mohácsi könyvtár kollégái évek óta járnak vissza az itteni településekre, amelyeken mindig szeretettel várják a könyvtárosokat. A foglalkozásokkal igyekeznek a helyi magyar gyerekek hétköznapijaiba egy kis változatos-ságot hozni, ezzel a nyelvet erősíteni, az anyaországi kapcsolatokat tartani. A könyvtárosok minden évben komplex programmal készülnek. Most japán pápírszínház mesét hoztak, ezt követték zenés-ritmikus feladatok, majd kézműveskedtek a gyerekekkel.

A bajai könyvtár az észéki Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központ Bóbita óvodájában tartotta az egyik foglalkozást, amely a vízben élő állatokra fókuszált, ezekhez egy-egy mesét kapcsoltak, amelyeket interaktív módon dolgoztak fel együtt a gyerekekkel. A másik helyszín az újbezdáni iskola volt, itt a 6–14 éves, általános iskolás korosztály számára tartottak padlóképes foglalkozást, ennek az ismeretátadás mellett közösségépítő szerepe is kiemelkedő. Lényege a közös munka, a közös alkotás volt, amely a vegyes korcsoport miatt volt ideális. A bajai intézmény a kezdeményezést fontosnak tartja, hisz ezekkel a találkozásokkal a könyvtár, a könyvek, a mesék világa olyan gyermekekhez is eljuthat, akik nem könyvtárlátogatók, illetve más intézményekkel közösen együttműködve segíthetnek a magyar nyelv ápolásában, a magyar irodalmi művek, mesék, mondókák megismerésében.

A kecskeméti Katona József Könyvtár munkatársai Vörösmarton óvodások számára tartottak foglalkozást, amelyet a 4 őselem köré építettek. Interaktívan, dalokkal, népi mondókákkal és rajzos feladatokkal vonták be a gyerekeket. A második helyszínük Laskó volt, ahol a könyvtáros kollégák segítségével a helyi általános iskola 6–7. osztályosai kipróbálhatták a LEGO-robotok irányítását, valamint a VR-szemüveg virtuális valóságába is betekintést nyerhettek. A foglalkozás célja az volt, hogy felhívja a figyelmet a mai technika lehetőségeire,

„A kezdeményezés alapját azok a könyvtári foglalkozások adják, amelyeket mindig a vendéglátó település térségében található könyvtárakban, iskolákban, esetleg óvodákban tartanak meg a gyerekek anyanyelvén”

illetve, hogy azok is esélyt kaphassanak az eszközök kipróbálásukra, akik esetleg nehezebben férnek hozzá ezekhez. A program egyben figyelemfelhívó hatású is lehet, bemutatva a könyvtárak újszerű funkcióit is.

A szabadkai könyvtár munkatársai Ölyves és Kácsfalu települések azon általános iskoláiban tartották meg foglalkozásaikat, ahol szerb nyelvű oktatás folyik. Az együttműködést a programban részt vevő könyvtárosok igen fontosnak érzik, hisz a gyerekek azáltal, hogy anyanyelvükön vehetnek részt, még változatosabb foglalkozások "szereplői" lehetnek.

A mozgalmas nap végén kértünk egy rövid összegzést Rabbi Zsoltitól, aki évek óta sikeresen koordinálja a projektet. Ő elmond-

ta, hogy ezekre a találkozásokra, ahogy most is, minden könyvtár más-más foglalkozással érkezik, így ez nap mindig remek lehetőség arra is, hogy a munkatársak egymástól tanuljanak, ötleteket kapjanak, amelyeket később a mindennapi munkában fel is felhasználhatnak. Hozzátette továbbá, hogy az aktuális év folyamán a Könyvtárosok vendégségben program résztvevői a többi partner könyvtárba is ellátogatnak, hogy hasonló, edukatív és egyben szórakoztató jellegű foglalkozásokat is tartsanak a gyerekeknek. Kiemelte, hogy a programot a három ország minden iskoláiban és óvodáiban is örömmel látják. A kezdeményezés remek lehetőség a kapcsolatok építésére, ismerkedésre és tapasztalatcserére nemcsak a könyvtárosok, hanem az oktató-nevelő

munkában részt vevő nevelők, pedagógusok számára is – hangsúlyozta zárásként a pélmónostori könyvtár munkatársa. A könyvtárosok legközelebb az év második felében majd Bajára érkeznek vendégségbe. A tapasztalatokból ítélve biztosak vagyunk benne, hogy ezek a kapcsolatok még sokáig meglesznek a könyvtárak és a könyvtárosok között.

Szeifer Csaba